

Một Câu Thơ Gây Nghiêng Tranh Cãi

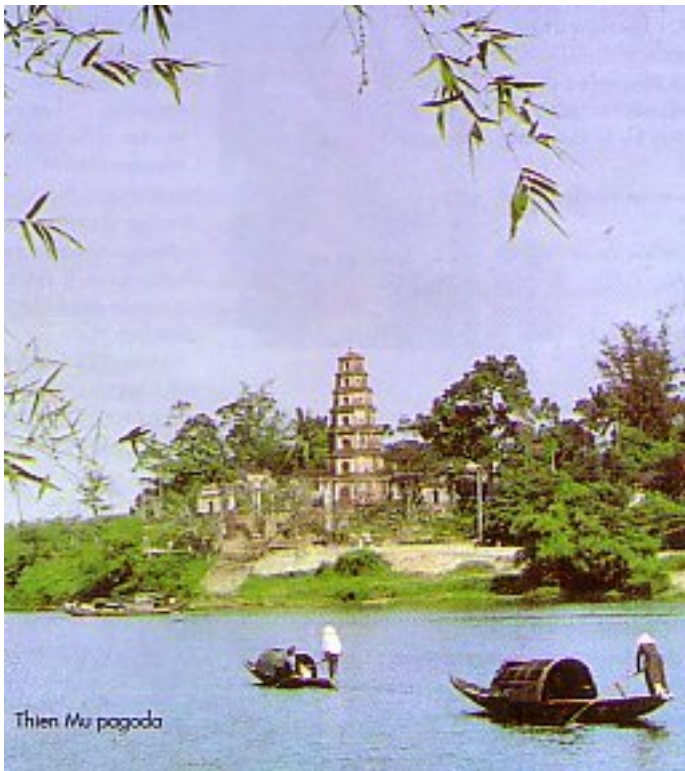
Tác Giả: Pháng-Vũ Võ Tam-Anh

Chúa Nhật, 31 Tháng 1 Năm 2010 17:43

*Gió thổi a cành trúc la đà,
Tiếng chuông Thiên Mụ canh gà Thọ Xuân ng.*

Trong bao nhiêu năm nay, nhiều người ở Việt Nam và nhiều lãnh vực khác nhau đã đua nhau tranh cãi về xuất xứ của hai câu thơ này.

Trên tạp san Y Sĩ ở Montréal Canada số 135 tháng 5 năm 1997, Lê Đức Kháng cho rằng hai câu thơ đó không hề có ở xứ Huế, vì nên đến người Huế có chùa Thiên Mụ mà không ai nghe nói tới địa danh Thọ Xuân ng. Vậy thì câu thơ phải phát xuất từ miền Bắc là :

*"Gió thổi a cành trúc la đà,
Tiếng chuông Trấn Võ canh gà Thọ Xuân ng".*

Thơ tốt nghe thơ y có lý vì phía tây thành Thăng Long (Hà Nội cũ) có cả chùa Trấn Võ trên đỉnh ng Cáng và có cả huyện Thọ Xuân ng nằm trên bờ Hồ Tây.

Liên sau đó, tháng bảy 1997, Hồ Văn Châm đăng bài phỏng vấn trên tạp san này, chính mình rằng ở Huế cũng có cả chùa Thiên Mụ và cả làng Thọ Xuân ng để xác định là câu thơ phát xuất từ vùng Huế bằng những lập luận dựa trên nhiều sự kiện lịch sử :

Theo Văn Đàn Bộ Giám do Văn Học Tùng Thư của hành và theo Phan Phong Linh trong cuốn Việt Nam Phong Cách Qua Thi Ca thì bài thơ sau đây là của Đức Khuê:

Một Câu Thơ Gây Nghiêng Tranh Cãi

Tác Giả: Pháng-Vũ Võ Tam-Anh
Chúa Nhật, 31 Tháng 1 Năm 2010 17:43

Phát pháng ná trúc trắng tà,
Tiáng chuông Trán Vá, canh gà Thá Xáng,
Mát mù khói đáa ngàn sáng,
Nháp cháy An Thái, mát gáng Tây Hồ.

Theo Thái Văn Kiểm trong bài "Hái chuông Thiên Má" đăng trong Làng Văn Magazine (tháng Tá 1986) đác đoán ráng thá Đáng Khuá sá khái chá có hai câu đáu, vá sau mát nhà thá nào đó thái cán kim thêm vào hai câu sau cho đáy đá cánh trá.

Đáu đáng chú ý là tát cá mái trích đán trên đáu tháng nhát đá mát đá m là "Tiáng chuông Trán Vá, canh gà Thá Xáng" đi theo sau câu "Phát pháng ná trúc trắng tà". Trong khi đó sách báo tái Hà Nái vào cuái tháp niên 80 và đáu tháp niên 90 đáu nhát loát đái "Phát pháng ná trúc trắng tà, Tiáng chuông Trán vá, canh gà Thá Xáng" thành "Giá đáa cánh trúc là đà, Tiáng chuông Trán Vá, canh gà Thá Xáng".

Nhà văn Vũ Ngọc Phan thán tráng hán, khi phái viát "Giá đáa cánh trúc là đà, Tiáng chuông Trán Vá..." thì phái a dua theo thái đá đác yán thân, nháng cũng không quên chú thích ráng có bán chép là "Phát pháng ná trúc trắng tà" đá cho láng tâm khái bá căn rát.

Gán đây, giáo sá Vũ Quác Thúc, mát vá giáo sá khá kính đã đáy tôi vá môn kinh tá khi tôi còn theo hác tráng Luát ở Sài gán, cũng đã lên tiáng trên Internet đá gáp ý vá cuác tranh luán văn hác này. Giáo sá ká ráng khi còn hác ở tráng Thành Chung Nam Đánh vào năm 1934-1937, giáo sá đã táng đác nghe bài thá đó. Vì là ngáng i Hà Nái chính cáng nên giáo sá rát ránh ráng náng vá nháng đáa danh và nháng sinh hoát trong bài thá.

Giáo sá đã táng đáng trên gác nái cáng ở gán đáng Quan Thánh mà nhìn qua Ván nán Cây cáa thành phá đá tháy mát nác Hồ Tây và xa xa là huyán Thá Xáng và làng An Thái. Tá đó giáo sá hình dung đác cái cám háng cáa tác giá khi làm bài thá và xác nhán ráng đó là một cánh vát có thát, đáu này không ai chái cãi. Giáo sá còn suy đán thêm nháng cám nhán rát phong phú vá đái sáng, vá chính trá qua các giai đán lách sá bát nguán tá bài thá bát há này.

Giáo sá cũng lý luán ráng Thá Xáng và chùa Thiên Má cách nhau cáng ngàn đám thì làm sao mát ngáng i có thá váa nghe tiáng gà gáy ở Thá Xáng váa nghe đác thiáng chuông Thiên Má. Giáo sá cũng vián đán mát bác hí háa đăng trên tuán báo Phong Hóa vái hai câu thá :

Một Câu Thơ Gây Nghiêng Tranh Cãi

Tác Giả: Pháng-Vũ Võ Tam-Anh

Chúa Nhật, 31 Tháng 1 Năm 2010 17:43

Gió đưa cành trúc la đà,

Một thuyßn chßt nßch bài ngß thßng thß.

Kß vißt bßn nßy cßng đß cß cß đß pß đß cß và xem bß cß hí hßa trßn, trong đß cành trúc là nhßng cßn hút làm bßng trúc cßa mßy đßi uß thußc lßo, mßt tßng trßng cßa các quan chßc ß Huß, và các Cß Thßng trong qußc phßc khßn đßn áo dài vßi thß bài ngß trßn ngßc, chen chúc trong mßt chißc thuyßn trßn sông Hßng.

Bß cß hí hßa nhßm ám chß Cß Phßm Qußnh, đß cß nhßn ra vßi cßp kính cßn thß gßng đßn đßm, đß tß bß Bß cß Hà trong lãnh vßc cao quý là làm báo vißt vßn đß đi vào con đßng hoßn lß, vào Huß nhßn chßc Lßi Bß Thßng Thß, tßng đßng vßi Thß Tßng chính phß. Câu thß châm bißm trßn cßng đß vô hình dung nói lên là đß xußt xß tß Huß, vì ß Huß mßi cß bài ngß Thßng Thß. Nhßng vßn đß đßt ra ß đßy là tißng chuông Trßn Võ hay tißng chuông Thiên Mß ?

Trßc hßt, Thß Xßng là mßt đßa danh cß thßt nßm đßi đßn vßi chùa Thiên Mß ß bên kia bß sông Hßng, ngày nay là làng Nguyßt Bißu cß gß Long Thß nßi cß nhà máy vßi Long Thß và cß Phßng Đßc, nßi tßp trung các tißu công nghß làm đß đßng, ngày nay vßn cßn.

Đßi thßi các chúa Nguyßn, nßi đßy đß cß gßi là Thß Khßng, nßi cß cung đßn mùa hè cßa các chúa Nguyßn. Đßn đßu đßi vua Gia Long đßi thành Thß Xßng, đßn năm Minh Mßng thß năm (1824) lßi đßi thành Long Thß Cßng. Thß Xßng ngày nay ít ngßi bißt tßi cßng nhß ít ai bißt tßi Hà Nßi đß tßng đß cß gßi là Đông Đô, Thăng Long, Đßi La, Bß cß Thành, Đông Quan, Tßng Bình....

Cß ngßi cho rßng vì thßy mßy câu thß hay cßa Đßng Khuê nên ngßi Huß mßi ôm vß cho mình mà đßi thành ra "Gió đưa cành trúc la đà, Tißng chuông Thiên Mß, canh gà Thß Xßng." Đßu này không thß cß đß cß vì chùa Thiên Mß xây năm 1601, chuông Thiên Mß đúc năm 1710 (cß thß là tßi Phßng Đßc ngay bên kia sông), tên làng Thß Xßng cß tß đßi Gia Long đßn đßi Minh Mßng (1802-1824), trong khi Đßng Khuê vào làm quan đßi trißu vua Tß đßc vào nßa sau thß kß 17.

Tóm lßi, câu ca dao ß Huß vßn là cßa Huß, bài thß Đßng Khuê, cho dù ngßi đßi sau cß thay đßi "Phßt phßng nß trúc trắng tà " thành " Gió đưa cành trúc la đà " vßn là cßa Đßng Khuê, không ai lßy cßa ai hßt.

Một Câu Thơ Gây Nghiêng Tranh Cãi

Tác Giả: Pháng-Vũ Võ Tam-Anh

Chúa Nhật, 31 Tháng 1 Năm 2010 17:43

Câu ca dao trên đã in sâu vào lòng người dân Huế. Để thưởng thức trọn vẹn cái cảm khoái tình hình đó, người Huế tìm ra được cái thú là ngồi đò trên sông Hương. Vào những đêm mùa hè nóng bức, với những làn gió Lào khô cháy, một sự gia đình, trong đó có gia đình tôi, thưởng thức những chiếc đò cho trôi lơ lửng trên sông Hương, để những giây phút thoáng đãng trong khung cảnh trăng thanh gió mát trên mặt nước bình yên.

Chung quanh đâu đó, thỉnh thoảng lại vọng lên những tiếng ca Nam Ai, Nam Bình, tiếng hò Mái Nhì Mái Đầy nghe rớt xuống ngào. Vào thời đó, Huế có nhiều "ban nhạc bãi túi," thưởng thức có một tay đàn nguyệt, một tay đàn cò và một hoặc hai cô ca, được mời đi ca hát trong những dịp vui mừng, lễ hội, đám tiệc, hoặc trên sông Hương vào những đêm mùa hè sáng trăng. Trong dịp này các Công nhân văn nghệ, ngâm thơ, làm thơ để đưa cho mấy cô ca ngâm nga, đó là một cái thú chơi rất tao nhã, thanh lịch, không phải dành riêng của bất cứ tầng lớp nào công nhân mà thôi. Cũng thế đó, nhiều văn nhân đã cảm hứng thành những bài thơ sau này được truyền tụng trong dân gian mà công nhân là ca dao:

*Chị u chi u trộm cắp n Vân Lâu,
Ai nghe ai câu, ai sự ai thắm,
Ai thưởng ai cảm ai nhai ai trông,
Thuyền ai thả phóng bên sông,
Nghe câu mái đầy, chớ nh lòng nôm c non.*

Những đêm đẹp trời, nhiều khi đò chèo ngược dòng sông, qua khỏi cầu Bạch Hạc hướng về phía lăng Minh Mạng để được hòa mình trong cái vẻ đẹp tuyệt vời khi dòng sông Hương uốn khúc. Xa xa là dãy núi Trường Sơn mờ mờ mây phủ, một bên là chùa Thiên Mụ, đỉnh Hòn Chén, một bên là làng Nguyệt Biều, Long Thọ, Phường Đúc, nhìn thấy trong sương mù sau những rừng tre xanh mướt phất phơ theo gió hai bên bờ sông.

Càng về khuya cảnh vật càng thêm huyền ảo mờ lung, tiếng hát càng thêm thắm thía, và cũng thế đó có khi tôi được nghe và được thưởng thức luôn cả câu thơ

*Gió đưa cành trúc la đà,
Tiếng chuông Thiên Mụ, canh gà Thọ Xuân.*

Lời thơ hình như đã thấm vào da thịt tôi, ngây ngất trong huyết quản tôi. Lúc đó tôi được khoan khoái tuối.

Thờ rỗi chơi tranh bưng n, sông Hương một đi cái duyên dáng đài các của nó. Ngồi đò trên sông Hương đã trở thành một thú kỳ nghê xưa nhất của loài người, để rỗi sau chơi tranh, Huế xác xơ với mấy vẻn thơ:

*Núi Ngự không cây, chim ngỗng đọt,
Sông Hương vắng khách, dĩ kêu trói.*

Một Câu Thơ Gây Nghiêng Tranh cãi

Tác Giả: Pháng-Vũ Võ Tam-Anh

Chúa Nhật, 31 Tháng 1 Năm 2010 17:43

Ngày nay du khách có thể tìm thấy trên sông Hồng nhan nhản những chiếc " thuyền rồng" chèo m trở mßt cách cäu thß, xäu xí, quê mùa, rßng không ra rßng, rßn không ra rßn, làm hß thßn cho cái quá khß thi vß cßa đßt Thßn Kinh.

Phê bình văn học không những là mßt đóng góp mà còn là mßt bßn phßn đß trao đßi, đß phß bißn và hßc hßi, đß thu nhßn nhßng ý kißn, nhßng kinh nghißm cßa ngßi khác. Đßu quan trọng là phßi chßp nhßn và tôn trọng những ý kißn khác vì cùng mßt sß kißn mà mßi ngßi có mßt cßm nhßn và mßt góc nhìn khác nhau. Đó là cái hßng thßm cßa văn minh, cßa dân chß.

Áp đßt ý kißn mình cho kß khác bßng cách này hay cách khác là mßt hành đßng lßi thßi trọng trọng không chấp nhận đßu c. Thß mà chính quyßn cßng sßn Hà Nội đã chß đßo sinh hoạt văn hóa theo mßt chißu hßng nhßt đßnh và kß tß cußi thßp niên 80 bßt bußc sách báo khi viết hai câu thơ trên thì phßi là

Gió đßa cßnh trúc la đà,

Tißng chuông Trấn Võ, canh gà Thß Xßng.

Tßi sao?

Theo Hà Nội, đßnh cao trí tuệ phßi nßm mß mißn Bắc, cái gì hay cũng phßi đß cß phát xußt từ mißn Bắc kß cß bß xßng cßa mßt ngßi cß đß cß cho là thơ y tß cßa dân Việt cũng đßo đß cß dãy núi Hoàng Liên Sơn (?) Không hiểu vì mßc cßm hay vì mußn sßn phßt cho cái gßi là Xã Hội Chủ Nghĩa, nên sau khi chißm đß cß mißn Nam tßt cß nhßng tài sßn vßt chßt cũng nhß văn hóa đßu phßi đßi ra Bắc nhß là nhßng chißn lßi phßm khi đi chißm thußc đßa. Trong sß đó, ßu tiên phßi dành cho 16 tßn vàng trong kho cßa Ngân Hàng Quốc Gia Việt Nam, đß cß chß ngay ra Bắc đß rßi bißn thành mây khói mà không còn lßi mßt mßy may vßt tích. Chß có mßt kho tàng mà hß không cß óp nßi, đó là chßt xám cßa mißn Nam.

Cßng sßn không những tom góp cái gì quý đß đßm ra Bắc mà còn trọng áp mißn Nam bßng những cái gì mà dân Bắc đã phßi chßu đßng đßi ách cai trị cßa hß. Hß đang phát đßng phong trào dùng tiếng Bắc làm tiếng tiêu chuẩn (!), báo hßi đßng nghißp Nguyễn Hy Văn, mßt nhà nghiên cứu ngôn ngữ tiếng Việt, đã phßi lßn tiếng trên dißn đàn Nội San này rßng tiếng Bắc còn có nhißu sai sót tß phát âm cho tßi cách viết. Đó là chßa kß tiếng Bắc cßa " Hà Nội mßi " vßi giọng lên rßt khó nghe, khác hßn vßi giọng Hà Nội khoan thai quý phái cßa Hà Nội trước năm 1954. Nguyễn hßi hßn nßa, hß còn áp đßt cái gßi là Văn Hóa Xã Hội Chủ Nghĩa, mà tßng trọng là mßt tình thßng và mßt niềm vui:

"Thßng cha thßng mß thßng chßng,

Thßng mình thßng mßt, thßng Ông (Staline) thßng mßi"

"Vui bßt mßy khi nghe con hßc nói,

Tißng đßu lòng con gßi Staline."

Một Câu Thơ Gây Nghiêng Tranh cãi

Tác Giả: Pháng-Vũ Võ Tam-Anh

Chúa Nhật, 31 Tháng 1 Năm 2010 17:43

Thôi thôi, xin cảm ơn, thơ văn hóa đó xin các ông hãy giữ lấy!!

Trong các trường học, học sinh được học chữ nghĩa Mac-xít Lê-ni-nít như là những giáo điều chân lý tuyệt đối, trong khi chữ nghĩa này đã bị sụp đổ ngay tại cái nôi sinh ra nó. Bóp méo lịch sử là sự trường tồn của công sản.

Những thơ học trò Việt Nam được học chữ rỗng Đá Nhá Thá Chián cho mát vì người Nhật đã đưa hàng Nga cho không phải là Mamoru Shigemitsu đã đưa đi đến Nhật Hoàng đế ký văn bản đưa hàng viện Douglas Mac Arthur ngày 2/9/1945 trên chiến hạm Missouri. Họ cũng không học được biết rằng người Mỹ đã lên trời mặt trăng, giới thiệu có người lên trời mặt trăng thì người Mỹ phải là người Nga v...v..

.Trong chuyến về thăm Việt Nam năm 2004, tôi được một cô học sinh dân viên của Hanoi Tours tiếp xúc đi thăm Hoa Lá. Khi đi ngang trời từ Nam Hà, tôi bắt gặp trường kia tôi đã ở đây, cô ta tròn xoe đôi mắt ngạc nhiên, vì không học được biết một chút gì về việc trăm ngàn người từ miền Nam đã bị dồn dá trên khắp đất Bắc. Cô ta sinh vào năm 1980 nên đã học lịch sử theo bài bản của chính quyền công sản Việt ra.

Đá kết luận, tuy tôi không đồng ý với giáo sư Vũ Quốc Thúc về xuất xứ của câu thơ "Tiếng Chuông Thiên Má", nhưng tôi rất hoan nghênh ý kiến của giáo sư trong đoạn kết. Giáo sư thơ yêu rằng có một sự ngộ ngộ Việt học ngoại đã hí láng trên sự kém cỏi tiếng Việt của giới trẻ Việt Nam, đó là một điều đáng buồn, vì những thanh thiếu niên đó đâu có được học chữ học chữ và ngôn ngữ và văn chương Việt Nam như những thơ học đi trường. Giáo sư nói: "Ká đáng trách là chúng ta, những người lớn tuổi thuác thơ học ông cha của các thanh thiếu niên này. Chúng ta đã không làm hay không làm được phần trách nhiệm cho con cháu chúng ta những kiến thức về văn hóa dân tộc mà ta đã học được. Thiên phá má luán đăng trên Internet về bài thơ "Gió đưa cành trúc là đà" đã giúp chúng ta ý thức sâu sắc hình ảnh bóng dáng đang đe dọa con cháu chúng ta. Chúng ta không nên trì hoãn nữa: cần phải làm một công việc quyát liệt để chặn chặn tình trạng này."

Vậy thì chúng ta phải biết thức và cần có sự góp sức của nhiều người để có những hành động chung Chúng ta nên thức hiện chương trình qua nhiều giai đoạn, ví dụ như mở lập đội tiếng Việt cho con em ở nhiều tỉnh khác nhau, phát hành sách báo, thành lập một tổ chức văn, tiếp xúc những buổi nói chuyện, thuyết trình về những tài văn học, lịch sử v...v..., những quan trọng hơn hết vẫn là những xuyên nói tiếng Việt với con cháu trong nhà. Đó là những ý kiến sơ khởi mà tôi thoáng qua, còn cần phải nhiều công phu và nhiều thời gian. Câu thơ sau đây của Alfred de Vigny trong bài La Mort Du Loup đáng cho ta suy nghĩ:

"Gémir, pleurer, prier est également lâche,
Fais énergiquement ta longue et lourde tâche."